

SAMARBETSAVTAL

§ 1 Tillämpningsområde och syfte

Utöver vad som bestäms i 8,10 och 11 § lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (FFS 131/1973, nedan kallad tillsynslagen) organiseras samarbetet mellan arbetsgivaren och personalen i kommunerna och kommunalförbunden i enlighet med detta avtal. Syftet med samarbetsförfarandet är att främja arbetets säkerhet och sundhet samt arbetstagarnas uthållighet i arbetet, med beaktande av fysiska och psykiska stressfaktorer i arbetsuppgifterna och arbetsmiljön samt resultaten i den kommunala serviceproduktionen och att förbättra personalens arbetslivskvalitet genom att ge de anställda möjligheter att påverka beredningen av beslut som gäller deras eget arbete eller arbetsplats. Parterna i avtalet och delegationen för kommunala samarbetsärenden kan också ge rekommendationer om hur det lokala samarbetet kan organiseras.

Med ordet kommun avses nedan också kommunalförbund.

Tillämpningsdirektiv

Detta avtal är ett sådant allmänt avtal som avses i 4 § protokollet vid undertecknandet av det kommunala huvudavtalet av 25 november 1999 samt en rekommendation som ingår i 13 § 5 mom. Detta avtal är samtidigt ett arbetarskydds- och arbetsmiljöavtal för den kommunala sektorn.

Vid samarbetsförfarande behandlas frågor som gäller personalen och dess ställning. Samarbetsförfarandet begränsar inte den beslutanderätt de kommunala myndigheterna har enligt kommunallagen. I enlighet med 8 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet är detta avtal bindande till de delar det gäller arbetarskyddet.

§ 2 Samarbetsparter

Samarbetsparter enligt detta avtal är kommunen och dess personal.

Representanter för personalen kan vara en huvudförtroendeman, förtroendeman, arbetarskyddsfullmäktig eller någon annan person som utsetts av de organisationer som undertecknat detta avtal eller deras medlemsföreningar.

Om representanten för personalen har valts på ett sätt som har förutsatt att valdeltagarna är anslutna till en facklig förening, och majoriteten av personalgruppen inte är ansluten till en sådan, har de icke fackanslutna, när en majoritet av dem så yrkar, rätt att bland sig välja en representant för samarbetet enligt detta avtal.

§ 3 Frågor som omfattas av samarbetsförfarandet

Samarbetsförfarandet omfattar följande frågor:

- 1 principerna för verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan och främjar arbetstagarnas uthållighet i arbetet, verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet och samarbetet inom arbetarskyddet,
- 2 utvecklingsprojekt, anskaffning av maskiner och utrustning samt förändringar i serviceverksamheten, vilka väsentligt påverkar personalens ställning, och väsentliga förändringar i arbetsuppgifterna eller arrangemangen i fråga om arbetena och arbetslokalerna,
- 3 sådan behandling som föregår meddelande om permittering, uppsägning av tjänste- eller arbetsavtalsförhållanden eller ombildning till deltid i det fall att åtgärderna föranleds av administrativa eller ekonomiska orsaker eller av produktionsskäl,
- 4 principerna för personaladministrationen, nyckeltal som beskriver personalen och förfaringssätt som iakttas vid skötseln av personalfrågor,
- 5 förslag och framställningar som gäller ett verks, en inrättnings eller någon annan verksamhetsenhets ekonomiska situation, verksamhets- och ekonomiplan, budget eller verkställandet av denna,
- 6 kommunens budgetförslag, om det vid beredningen av förslaget framgår att ett godkännande av budgetförslaget sannolikt medför väsentliga uppsägningar, ombildningar till deltid eller permitteringar eller andra väsentliga ändringar av personalens anställningsvillkor,

Tillämpningsdirektiv

Ett sådant budgetförslag som avses i punkt 6 är det till nämnda delar ändamålsenligt att behandla genom samarbetsförfarande innan styrelsen lägger fram sitt slutliga budgetförslag för fullmäktige.

- 7 principerna för personalutveckling, personal- och utbildningsplaner för hela kommunen, och ekonomiska planer för utbildning enligt utbildningsavtalet

Tillämpningsdirektiv

Centrala frågor inom personalutvecklingen är inskolning, personalutbildning och utveckling av samarbetsförmågan.

- 8 principerna för intern information,
- 9 principerna för anlåtande av utomstående arbetskraft, i övrigt behandlas anlåtandet av utomstående arbetskraft enligt § 16,
- 10 principerna för förslagsverksamhet,
- 11 service för personalen,
- 12 planerna för främjande av jämställdhet mellan könen,
- 13 den information som skall samlas i samband med nyanställning och under anställningens gång och som skall ges till dem som anställs samt arrangemang i samband med inskolning i arbetet,
- 14 syftet med och införandet av kameraövervakning, passerkontroll och annan teknisk övervakning av personalen och därvid använda metoder samt användningen av e-posten och datanätet,
- 15 före godkännande av ett antidrogprogram enligt 11 § 4 mom. lagen om företagshälsovård för uppgifter enligt 7 § och 8 § 1 mom. lagen om integritetsskydd i arbetslivet, vid vilka en arbetssökande eller arbetstagare är skyldig att ge eller med sitt medgivande kan ge arbetsgivaren ett intyg över narkotikatest, och
- 16 övriga frågor av principiell eller i övrigt allmän karaktär vilka gäller anställning av personer eller rättigheter och skyldigheter i anslutning till anställningsförhållandet och vilka man inte kan förhandla eller avtala om med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

Utredningsförfarande enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet ersätter samarbetsförfarandet enligt detta avtal i de frågor som avses i punkt 2.

§ 4 Samarbetsorganisationen

För samarbetet skall kommunen ha en arbetarskyddschef. Dessutom kan kommunen ha arbetarskyddsfullmäktige och vicefullmäktige samt en arbetarskyddskommission, vilkas verksamhetsperiod är två kalenderår.

Även arbetsplatsmöten kan hållas för behandling av samarbetsfrågor i enlighet med § 12.

Om kommunen varaktigt har färre än 10 ordinarie anställda, skall kommunen endast ha en arbetarskyddschef som den utser. Om antalet anställda är minst 10 men färre än 20 skall för kommunen väljas en arbetarskyddsfullmäktig jämte vicefullmäktige. Arbetarskyddsfullmäktigen

och vicefullmäktige representerar arbetstagarna. Om antalet anställda är åtminstone 20 skall i kommunen därutöver tillsättas en arbetarskyddskommission till vilken arbetarskyddschefen och arbetarskyddsfullmäktige skall höra.

I tillsynslagen ingår bestämmelser om arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och arbetarskyddskommissionens ställning.

§ 5 Arbetarskyddschefen

Vederbörande kommun utser en arbetarskyddschef som skall svara för arbetarskyddet och inom ramen för kommunens organisation det övriga samarbete som avses i detta avtal.

Arbetarskyddschefen skall vara tillräckligt förtrogen med de i kommunen förekommande arbetarskyddsfrågorna. För arbetarskyddschefen skall ordnas tillräckliga förutsättningar att sköta dessa uppgifter.

§ 6 Arbetarskyddschefens uppgifter

mom. 1 Arbetarskyddschefen skall

- 1 göra sig förtrogen med bestämmelserna, föreskrifterna och anvisningarna om arbetarskyddet samt se till att personalen får kännedom om dem,
- 2 delta i inspektioner och undersökningar rörande arbetarskyddet, ifall den som förrättar inspektionen eller undersökningen anser det vara nödvändigt,
- 3 göra sig förtrogen med de förhållanden i kommunen som gäller säkerheten och sundheten i arbetet, följa hur de utvecklas, delta i planeringen av arbetarskydds- och arbetsmiljöarbetet, delta i beredningen av verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet på arbetsstället, vidta åtgärder för att avhjälpa missförhållanden eller bristfälligheter som han/hon observerat samt på arbetsstället delta i den verksamhet som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan,
- 4 vidta de åtgärder för att ordna och upprätthålla det samarbete som avses i detta avtal samt verka för utvecklande av samarbetet,
- 5 hålla kontakt med arbetarskyddsfullmäktige och övriga arbetstagarrepresentanter samt med dem som sköter arbetarskydds- och hälsovårdsuppgifter på arbetsstället samt
- 6 sköta de övriga uppgifter som ankommer på honom/henne enligt lagen och förordningen om tillsynen över arbetarskyddet (FFS 954/1973).

mom. 2 Om annat inte följer av kommunens organisation skall arbetarskydds chefen utöver det som föreskrivs i 1 mom:

- 1 medverka i sammanställningen av nyckeltal som beskriver personalen, verksamheten och resultaten och ett eventuellt personalekonomiskt bokslut,
- 2 göra sig förtrogen med sådana planer om ändringar och moderniseringar på arbetsplatsen och om förebyggande av olyckor och hälsorisker vilka inverkar på arbetsmiljön, och även sätta sig in i kostnadsberäkningarna för dem,
- 3 delta i utvecklingen av vårdhänvisning,
- 4 följa med utfallet av framställda förslag,
- 5 informera arbetarskyddsmyndigheterna inom arbetarskyddsdistriktet och Arbetarskyddscentralen om hur arbetarskyddssamarbetet är organiserat.

§ 7 Arbetarskyddsfullmäktige och vicefullmäktige

Om kommunen har minst 10 anställda i varaktigt arbete skall dessa bland sig välja en arbetarskyddsfullmäktig och två vicefullmäktige. För vissa personalgrupper eller funktionella helheter kan i kommunen väljas egna fullmäktige och för var och en av dessa två vicefullmäktige.

Valet av arbetarskyddsfullmäktig och vicefullmäktige skall ordnas så att kommunens hela personal har möjlighet att delta i valet.

Om tid och plats för valet skall på förhand överenskommas med kommunen och ett meddelande om tid och plats för valförrättningen skall sättas upp på arbetsplatserna eller också skall hela personalen på något annat sätt informeras om saken minst 14 dagar före valförrättningen. Kommunen skall låta personalen använda för ändamålet lämpliga lokaler. Valet får emellertid inte i onödan störa kommunens verksamhet. Särskilda anvisningar utfärdas om valförrättningen.

Om en arbetarskyddsfullmäktigs anställningsförhållande upphör eller om han lämnar sin anställning under sin verksamhetsperiod träder första vicefullmäktigen i hans ställe för återstoden av perioden, om inte något annat har avtalats före valet, och i stället för denne träder vid behov andra vicefullmäktigen. Om det under verksamhetsperioden blir nödvändigt att förrätta val av en ny fullmäktig, skall denne väljas för den återstående verksamhetsperioden.

§ 8 Arbetarskyddsfullmäktiges uppgifter

Arbetarskyddsfullmäktigen skall såsom företrädare för kommunens personal samt i förhållande till arbetarskyddsmyndigheterna

- 1 göra sig förtrogen med de bestämmelser, anvisningar som gäller arbetarskyddet samt delta i beredningen av arbetsställets verksamhetsprogram för arbetarskyddet,
- 2 delta i inspektioner och undersökningar rörande arbetarskyddet, då den som förrättar inspektionen eller undersökningen anser det vara behövt,
- 3 vid behov och då det med beaktande av undersökningens natur är möjligt delta i annan än i föregående punkt avsedd undersökning som verkställs på grund av att det har inträffat olycksfall eller observerats risk för olycksfall, förekommit yrkessjukdom eller på grund av andra konstaterade arbetsrelaterade sjukdomar,
- 4 göra sig förtrogen med de förhållanden som gäller säkerheten och sundheten i arbetet genom att regelbundet på olika arbetsplatser hålla dem under observation och genom att följa förhållandenas utveckling med hänsyn till säkerheten och sundheten i arbetet samt anmäla om brister och missförhållanden som han/hon konstaterat, i första hand för arbetsledningen och arbetarskyddschefen samt vid behov för arbetarskyddsmyndigheterna, samt på arbetsstället delta i verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan,
- 5 delta i planeringen av verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan i samband med att verksamhetsplanen för arbetsplatshälsovården och den individuella åtgärdsplanen görs upp samt delta i förverkligandet och uppföljningen av planerna,
- 6 bidra till att utveckla framförallt det samarbete inom kommunen som gäller arbetarskyddet,
- 7 hålla kontakt med arbetarskyddschefen och andra som sköter arbetarskydds- eller hälsovårdsuppgifter samt med arbetarskyddsmyndigheterna,
- 8 göra sig förtrogen med sådana ändrings- och reformplaner samt planer som syftar till att förebygga olycksfall och hälsorisker, jämte kostnadskalkyler, som inverkar på arbetarskyddet,
- 9 som medlem i arbetarskyddskommissionen delta i behandlingen av

ärenden som hänför sig till samarbetsförfarandet, i synnerhet då ärendet gäller arbetarskyddet eller sundheten i arbetet, samt

10 utföra de övriga uppgifter som ankommer på honom/henne enligt tillsynslagen och -förordningen samt med stöd av dem utfärdade föreskrifter eller enligt annan lagstiftning.

Tillämpningsdirektiv:

I 10 punkten angivna övriga uppgifter är bl.a. inledande eller omorganisering av verksamhet som avses i lagen om företagshälsovård eller behandling av andra ärenden som är av betydelse för ordnande av sådan verksamhet, samt utlåtanden om ersättningsansökningar som gäller kostnaderna för företagshälsovård i sådana fall då kommunen inte har någon arbetarskyddskommission.

§ 9 Arbetarskyddsfullmäktigens ställning och rättigheter

mom. 1 Arbetarskyddsfullmäktigens rättigheter

Arbetarskyddsfullmäktigen har rätt att för sitt uppdrag få sådana handlingar och förteckningar till påseende som kommunen skall föra i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna om arbetarskydd. Han/hon har rätt att ta del av utlåtanden och undersökningsresultat som gäller säkerheten och sundheten i arbetet och att kostnadsfritt få kopior av alla ovan nämnda handlingar. Arbetarskyddsfullmäktigen har också rätt att med stöd av lagen om företagshälsovård av personer som sköter uppgifter inom företagshälsovården få sådana uppgifter som dessa fått på grund av sin ställning och som är av betydelse för personalens hälsotillstånd och utvecklandet av sundheten i kommunens arbetsförhållanden.

Tillämpningsdirektiv:

Handlingar och förteckningar som arbetarskyddsfullmäktigen skall få till påseende är t.ex. bokföringen av övertids-, nöd- och söndagsarbete samt av de förhöjda ersättningar som har betalats för sådant arbete, personalens semesterar, utbetalda semesterlöner och semesterersättningar samt sådana förteckningar över unga arbetstagare som avses i 13 § lagen om unga arbetstagare.

Utlåtanden och forskningsresultat som gäller säkerhet och sundhet är bl.a. resultaten av arbetshygieniska mätningar som kommunen har låtit utföra, olycksfallsstatistik, handlingar som uppgjorts på grundvalen av olycksfallsundersökningar samt protokoll över inspektioner som arbetarskyddsmyndigheterna har förrättat.

mom. 2 Arbetarskyddsfullmäktigens skyldigheter

Arbetarskyddsfullmäktigen får inte på grund av sitt uppdrag försumma de skyldigheter som följer av anställningsförhållandet. Kommunen får inte utan giltigt skäl vägra befria arbetarskyddsfullmäktigen från dennes ordinarie arbete för sådan skälig tid som han/hon behöver för skötseln av sina uppgifter som arbetarskyddsfullmäktig. Vid bestämmandet av

den befrielse från uppgifterna som avses ovan skall iakttas 24 § förordningen om tillsynen över arbetarskyddet.

En lärare som är arbetarskyddsfullmäktig kan i allmänhet inte beviljas befrielse genom nedsättning av undervisningsskyldigheten. Nedsättning av undervisningsskyldigheten kan komma i fråga endast i sådana fall där det är omöjligt att ordna skötseln av arbetarskyddsfullmäktiguppgifterna på något annat sätt. En nedsättning av undervisningsskyldigheten får inte innebära att lärarens genomsnittliga tidigare antal övertimmar ökar.

mom. 3 Ersättning för inkomstbortfall

Kommunen skall ersätta arbetarskyddsfullmäktigen för det inkomstbortfall som har förorsakats av att han fullgjort arbetarskyddsuppgifter under arbetstid. Kommunen skall betala skälig ersättning för sådana nödvändiga uppgifter som har fullgjorts utom arbetstid eller på en ledig dag. Om arbetarskyddsfullmäktigens ordinarie arbetstid inte är fastställd anses hans/hennes i denna paragraf nämnda arbetstid börja klockan 8.00 och upphöra klockan 16.00. Arbetarskyddsfullmäktigen skall om möjligt på förhand avtala med kommunen om dessa uppgifter, ifall uppdraget inte grundar sig på arbetarskyddsmyndighetens förordnande.

Den ovan nämnda ersättning som skall betalas till arbetarskyddsfullmäktigen för inkomstbortfall som beror på fullgörande av arbetarskyddsuppgifter under arbetstid skall räknas ut enligt vad arbetarskyddsfullmäktigen i sitt arbete skulle ha förtjänat under den tid han var tvungen att sköta ovan nämnda uppgifter.

Till en lärare som är arbetarskyddsfullmäktig betalas, mot specificerad faktura, för arbetarskyddsuppgifter som utförts utom undervisningsskyldigheten ett timarvode vars storlek bestäms enligt UKTA bil. 1 § 22 och betalas för högst 5 timmar per vecka. För tid som överstiger detta betalas mötesarvode i samma belopp som det till en tjänsteinnehavare betalas för en kommunal kommittés möte enligt beslut av en behörig myndighet i kommunen.

Ovan avsedd skälig ersättning för nödvändiga uppgifter som arbetarskyddsfullmäktigen har fullgjort utom arbetstid eller för deltagande i arbetarskyddskommissionens sammanträden anses vara de sammanträdesarvodena som gäller i kommunen enligt kap.II 15 § i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet.

Tillämpningsdirektiv

Arbetarskyddsfullmäktigen skall i mån av möjlighet överenskomma med vederbörande förman om uppgifter som fullgörs utanför den ordinarie arbetstiden, ifall det inte är fråga om en uppgift som arbetarskyddsmyndigheten bestämt eller något annat tvingande skäl.

mom. 4 Arbetarskyddsfullmäktigens ställning

I fråga om uppsägning av en arbetarskyddsfullmäktig eller hävning av hans/hennes arbetsavtal tillämpas bestämmelserna om förtroendemän i kap. VII § 7 mom. 3 i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet.

En arbetarskyddsfullmäktig får inte på grund av sin uppgift som arbetarskyddsfullmäktig ges en sämre ställning än de övriga arbetstagarna när rekommendationsavtalet om kommunal personalutbildning samt tjänste- och arbetskollektivavtalet om fackutbildning (utbildningsavtalet) tillämpas.

Kommunen skall anvisa arbetarskyddsfullmäktigen utrymmen där han kan uppbevara de handlingar och den kontorsmateriel som han behöver i sitt uppdrag. Då uppgifternas art och omfattning det förutsätter skall arbetarskyddsfullmäktigen anvisas ett rum där han kan föra de samtal som är nödvändiga för att han skall kunna sköta sitt uppdrag.

§ 10 Arbetarskyddskommissionen

En arbetarskyddskommission skall tillsättas i en kommun som varaktigt har minst 20 anställda i ordinarie arbete.

Av arbetarskyddskommissionens medlemmar skall $\frac{1}{4}$ representera arbetsgivaren, $\frac{1}{4}$ personalen i funktionärsställning och $\frac{1}{2}$ personalen i arbetstagarställning. Arbetarskyddskommissionens medlemsantal skall överenskommas lokalt i god tid innan medlemmarna utses.

Kommunens företrädare i arbetarskyddskommissionen är arbetarskyddschefen samt om kommissionen har flera än fyra medlemmar dessutom någon annan av den behöriga kommunala myndigheten utsedd person. Lokala överenskommelser ingås om valet av personalrepresentanter till arbetarskyddskommissionen. Kommissionen bör så rättvist som möjligt representera olika personalgrupper.

Som ordförande för arbetarskyddskommissionen verkar arbetarskyddschefen och arbetarskyddsfullmäktigen, vilka alternerar varandra ett år i sänder. Arbetarskyddskommissionen sammanträder på kallelse av ordföranden för behandling av ärenden som hänför sig till samarbetsförbundet. Arbetarskyddskommissionen skall sammankallas också ifall viceordföranden vill få ett särskilt ärende behandlat. Arbetarskyddskommissionen skall sammanträda minst en gång i kvartalet.

§ 11 Handlingar

Kommunen skall skaffa de lagar, förordningar, avtal och övriga bestäm-

melser som arbetarskyddsfullmäktigen och arbetarskyddskommissionen behöver för att sköta sina uppgifter.

§ 12 Arbetsplatsmötet

Arbetsplatsmötet behandlar ärenden som har direkt samband med arbetsplatsen. Arbetsplatsmötet fungerar som ett forum för informationsutbyte mellan arbetsgivaren och arbetstagarna. I en kommun kan finnas flera sådana arbetsplatser som avses i denna paragraf.

Arbetsplatsmötet kan behandla sådana ärenden som hör till samarbetsförfarandet och som avses i detta avtals 3 §.

Arbetsplatsmötet sammankallas av arbetsplatsens förman. Denne skall fungera som ordförande för arbetsplatsmötet. Arbetsplatsmötet skall sammankallas också i det fall att minst 1/3 av personalen föreslår att mötet sammankallas för behandling av ett ärende som avses i 3 §. Varje anställd har rätt att delta i arbetsplatsmötets sammanträde.

Tillämpningsdirektiv

De anställda skall enligt vad som avtalas lokalt underrättas om vilka ärenden som skall behandlas av arbetsplatsmötet, likväl minst tre dagar före sammanträdet eller så snart som möjligt. Den anställda skall också beredas möjlighet att inlämna initiativ till behandling av arbetsplatsmötet.

Arbetsplatsmötet skall i regel sammanträda på arbetsplatsen, under arbetstid. Varje arbetstagare skall oavsett arbetsplatsmötet sköta de arbetsuppgifter som ankommer på honom.

Över de ärenden som arbetsplatsmötet behandlat skall vid behov uppgöras en promemoria.

§ 13 Samarbetsförfarande

mom. 1 Allmänt

Innan en fråga som omfattas av samarbetsförfarandet avgörs, skall kommunen förhandla om grunderna för, följderna av och alternativen till den åtgärd som är under beredning, åtminstone med de tjänsteinnehavare och arbetstagare som frågan berör eller med deras representanter.

Samarbetsförfarandets mål uppnås bäst med hjälp av ett fortlöpande förhandlingsförfarande och det förtroende mellan parterna som detta skapar. Samarbetsförfarandet utgör även ett hjälpmedel för ledningen av verksamheten.

Samarbete och delaktighet sker inom ramen för själva arbetet, mellan

chef och medarbetare, på arbetsplatsnivå samt genom representativt samarbete.

mom. 2 Kommunikation

Kommunikation och information i olika former i frågor som omfattas av samarbetsförfarandet före och efter samarbetsförfarandet stöder dess genomförande.

mom. 3 Direkt samarbete

En fråga som omfattas av samarbetsförfarandet och som gäller en enskild tjänsteinnehavare eller arbetstagare behandlas i första hand mellan den anställde och dennes chef. Om frågans principiella natur så kräver, kan också en fråga som gäller en enda person behandlas i ett representativt samarbetsorgan, ifall personen önskar det.

Som direkt samarbete anses också behandling på arbetsplatsnivå av frågor som omfattas av samarbetsförfarandet.

Beslut om inledning av direkt samarbete och formerna för dess genomförande fattas av arbetsgivaren.

mom. 4 Representativt samarbete på arbetsplatserna

Allmänna personalfrågor som omfattas av samarbetsförfarandet behandlas i ett representativt samarbetsorgan eller vid samarbetsförhandlingar som förs på begäran. I kommuner med minst 20 anställda i ordinarie arbete fungerar arbetarskyddskommissionen som ett sådant samarbetsorgan.

I kommuner med mindre än 20 anställda i ordinarie arbete skall ett representativt samarbetsorgan tillsättas som består av arbetarskyddschefen och minst två företrädare för personalen.

Som representativt samarbete anses också en förhandling mellan arbetsgivaren och representanter för personalen i en fråga som gäller en enskild förvaltning, enhet, arbetsplats eller yrkesgrupp.

Behandlingen av en fråga i samarbetsorganet skall antecknas skriftligt på ett gemensamt överenskommet sätt, så att man med hjälp av anteckningarna senare kan utreda när diskussionen hölls, vilka som deltog samt resultaten av behandlingen eller parternas ståndpunkter.

mom. 5 Rekommendation

Kommunala avtalsdelegationen, Akava-Åland rf, Fackorganisationen för offentliga arbetsområden, FOA-Å rf och Tjänstemannaorganisationerna

på Åland, TCÅ rf rekommenderar att samarbetsförfarandet används för att utveckla resultatorienteringen och arbetslivskvaliteten. Samarbetsförfarandet utgör en del av personalstrategin, och speciellt direkt delaktighet erbjuder ett sätt att påverka välbefinnandet i arbetet.

Avtalsparterna rekommenderar t.ex. följande former av direkt samarbete:

- utvecklingssamtal
- chef-medarbetarsamtal
- arbetshandledning
- respons
- arbetsplatsmöten
- informationsmöten
- förhandlingar av informations- och utbildningskaraktär
- deltagande i utvecklingsprojekt
- kvalitets- och resultatorienteringsgrupper
- teamarbete

§ 14 Fullgörande av samarbetsförpliktelsen

När en ny fråga som omfattas av samarbetsförfarandet tas upp på initiativ av någon part skall samarbetsförfarandet inledas inom rimlig tid, alternativt skall det ges ett skriftligt meddelande om på vilka grunder samarbetsförfarande inte behövs. Som rimlig tid anses 1–2 veckor.

Samarbetsförpliktelsen har fullgjorts när frågan har behandlats på det sätt som avses i § 13. Att förfarandet avslutats kan också konstateras gemensamt eller med anledning av någon parts skriftliga meddelande.

Utredningsförfarandet enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet ersätter samarbetsförfarandet enligt detta avtal i de frågor som avses i 3 § 3 punkten.

Beslut i en fråga som omfattas av samarbetsförfarandet kan dock fattas utan föregående samarbetsförfarande, om verksamheten i kommunen eller i någon/något av dess verk, inrättningar eller andra verksamhetsenheter är äventyrad eller om andra synnerligen vägande skäl utgör hinder för samarbetsförfarandet.

I så fall bör frågan behandlas i enlighet med § 13 utan dröjsmål efter det att grunden för avvikelse från det ordinarie förfarandet inte längre existerar. Samtidigt skall orsakerna till det exceptionella förfarandet utredas.

Om det sker en väsentlig förändring i en fråga som omfattas av samar-

betsförfarandet och som redan varit uppe till behandling, skall ett nytt förfarande inledas.

§ 15 Informationsskyldighet

Kommunen skall ombesörja att personalen har tillgång till uppgifter om allmänna frågor som gäller kommunens verksamhet och mål samt utvecklingsutsikterna beträffande dessa. De anställda skall i synnerhet informeras om faktorer som ingår i en godkänd budget eller kommunplan eller i ändringar av dessa och som väsentligt påverkar deras ställning. De anställda har rätt att på begäran få upplysningar om ärenden som avses i denna paragraf.

Vid givandet av information bör man sträva efter ömsesidig aktivitet på alla nivåer i organisationen. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att informationen ges i rätt tid och att det interna informationsflödet fungerar på arbetsplatserna.

Arbetsgivaren bör innan samarbetsförfarandet inleds ge personalen eller dess representanter den information som behövs för behandlingen av frågan. Informationsskyldigheten i frågor som omfattas av samarbetsförfarandet bör fullgöras så, att personalens påverkningsmöjligheter tryggas.

§ 16 Anlitande av utomstående arbetskraft

I fråga om planerade avtal om att anlita utomstående arbetskraft skall kommunen underrätta representanterna för den personalgrupp vars arbetsuppgifter frågan gäller. Det skall då klarläggas hur många utomstående man planerat anlita och för vilka uppgifter, samt hur lång tid avtalet kommer att gälla.

Om personalrepresentanten senast på den andra arbetsdagen efter meddelandet så kräver, skall frågan behandlas genom samarbetsförfarande, och medan detta pågår får kommunen inte ingå det avtal som behandlingen gäller.

Det förutsätts dock inget meddelande eller samarbetsförfarande när det är fråga om att anlita utomstående arbetskraft för ett arbete som kommunens personal enligt vedertagen praxis inte utför eller för ett sådant kortvarigt och brådskande arbete eller installations-, reparations- eller servicearbete som det inte är möjligt att klara av med kommunens egna personalresurser.

§ 17 Befrielse från tjänste- och arbetsuppgifter

Kommunen bör befria de personalrepresentanter som avses i detta av-

tal från ordinarie tjänste- och arbetsuppgifter för den tid som dessa behöver för samarbetsförandet i enlighet med detta avtal, såvida befrielsen inte medför oskälig olägenhet för skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifterna.

§ 18 Mötesarvode och ersättning för inkomstbortfall

En tjänsteinnehavare eller arbetstagare i kommunens tjänst vilken deltar i ett samarbetsorgans eller motsvarande organs möte i egenskap av medlem, sekreterare eller sakkunnig, har, om mötet hålls under den anställdes ordinarie arbetstid, rätt att få sin ordinarie lön för tiden för mötet.

Till en person som avses ovan och som under annan tid än den ordinarie arbetstiden är närvarande i minst en halv timme vid ett samarbetsorgans eller motsvarande organs möte i egenskap av medlem, sekreterare eller sakkunnig, betalas i mötesarvode samma belopp som det till en tjänsteinnehavare betalas för en kommunal kommittés möte enligt beslut av en behörig myndighet i kommunen. Dessutom betalas ersättning för resekostnader enligt de grunder som gäller för kommunens tjänsteinnehavare i övrigt.

Om tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren inte har någon fastställd ordinarie arbetstid, börjar mötesarvodet löpa efter kl. 16.

Till en lärare som inte har totalarbetstid (vars ordinarie arbetstid inte har fastställts) och som under annan tid än under de i arbetsschemat antecknade lektionerna, men före klockan 16, är närvarande i minst en halv timme vid ett möte som avses i 1. stycket i denna paragraf, betalas hälften av det arvode som avses i 2. stycket i denna paragraf, såvida läraren inte för samma möte är berättigad att få hela arvodet.

§ 19 Fredsplikt

Medan detta avtal är i kraft får den som är bunden av avtalet inte vidta stridsåtgärder som gäller giltigheten, giltighetstiden eller det rätta innehållet beträffande detta avtal. Stridsåtgärder får inte heller vidtas för att avgöra en tvist som gäller ett yrkande som baserar sig på avtalet eller för att ändra avtalet eller för att få till stånd ett nytt avtal.

När det gäller frågor som omfattas av samarbetsförandet enligt detta avtal är stridsåtgärder förbjudna medan frågan är under behandling i ett samarbetsförande mellan parterna.

Tillämpningsdirektiv

I det fall som nämns i 2. stycket i denna paragraf är också ansökningsförbud och ansökningsblockad förbjudna.

Dessutom är en organisation som är bunden av avtalet skyldig att se till att medlemsföreningar, tjänsteinnehavare och arbetstagare som avtalet gäller inte bryter mot den ovan avsedda fredsplikten eller mot bestämmelserna i avtalet. Organisationens skyldighet i detta avseende inbegriper också att organisationen inte får stödja eller bistå vid en förbjuden stridsåtgärd eller på något annat sätt bidra till sådana åtgärder, utan är skyldig att försöka få slut på dem.

§ 20 Avgörande av meningsskiljaktigheter

Om det på grund av kommunens storlek eller andra omständigheter är ändamålsenligt att med avseende på arbetarskyddet förverkliga samarbetsorganisationen på något annat sätt än vad som bestäms i detta avtal, kan de undertecknande avtalsparterna ge tillstånd därtill.

Eventuella meningsskiljaktigheter som gäller tillämpningen eller tolkningen av samarbetsavtalet avgörs genom förhandlingar mellan parterna i den ordning som anges i § 9-11 i huvudavtalet.

Delegationen för kommunala samarbetsärenden följer upp hur avtalet verkställts och ger utlåtanden om tolkningsfrågor som tillämpningen av avtalet gett upphov till.

Meningsskiljaktigheter som föranletts av överträdelse av fredsplikten eller försummelse av samarbetsförfarandet avgörs på det sätt som stadgas och bestäms om meningsskiljaktigheter i fråga om tjänste- och arbetskollektivavtal.

§ 21 Valanvisningar och anmälningsskyldighet

Om samarbete i arbetarskyddsfrågor, också gällande arrangemangen för val av arbetarskyddspersonal, stadgas i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och ändringssökande i arbetarskyddsfrågor (FFS 131/1973) samt förordningen om tillsynen över arbetarskyddet (FFS 954/1973).

Anvisningar för arrangemang av val fås från Arbetarskyddscentralen. Till Arbetarskyddscentralen skall i enlighet med anvisningarna inlämnas anmälan om arbetarskyddschefen, arbetarskyddsfullmäktige, vicefullmäktige och medlemmarna i arbetarskyddskommissionen.

I bilaga finns valanvisningar för mandatperioden 2002-2005 i enlighet med arbetarskydds- och arbetsmiljöavtalet för den kommunala sektorn i riket.

Tillämpningsdirektiv

Valdirektiven uppdateras av Arbetarskyddscentralen. På Åland gäller direktiven i

tillämpliga delar med beaktande av de avvikelser som gjorts av avtalsparterna i ovannämnda bilaga.

§ 22 Giltighet

Detta avtal träder i kraft 16.2.2005 och gäller tills vidare, med en ömsesidig uppsägningstid på sex månader. Om någon part säger upp avtalet gäller uppsägningen samtliga parter.

Detta avtal ersätter det samarbetsavtal som varit i kraft före detta avtals ikraftträdande.

Mariehamn den 22 november 2005

KOMMUNALA AVTALSDELEGATIONEN

AKAVA-ÅLAND RF

FACKORGANISATIONEN FÖR OFFENTLIGA
ARBETSOMRÅDEN PÅ ÅLAND, FOA-Å RF

TJÄNSTEMANNAORGANISATIONERNA PÅ ÅLAND, TCÅ RF